

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Аспірантура і докторантура

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ НАУКИ:
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ»**

II Всеукраїнська науково-практична конференція

- 1 -

ПОЛТАВА 2024

УДК 33

Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених: *Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції*. м. Полтава, 14 - 15 травня 2024 р. Полтава, 2024. 433 с.

У збірнику тез доповідей висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних питань науки, освіти та технологій.

Тематика конференції охоплює актуальні проблеми: агрономії; ветеринарної медицини; галузевого машинобудування; економіки; менеджменту; публічного управління та адміністрування; технології виробництва та переробки продукції тваринництва.

- 2 -

Матеріали викладено в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори та їх наукові керівники. Електронна копія збірника безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті Полтавського державного аграрного університету (<https://www.pdau.edu.ua/news/kruglyy-stil-aktualni-pytannya-vyshchoyi-osvity-dosvid-problemy-innovaciyi>) у розділі «Аспірантура», «Події», а також у репозитарії ПДАУ (<https://dspace.pdau.edu.ua/home>).

© Автори, 2024

© Аспірантура і докторантура, 2024

© Полтавський державний аграрний університет, 2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету:

СІРЕНКО ОЛЕНА - к.е.н., доцент, завідувачка аспірантури і докторантури, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету:

ЛЕГА ОЛЬГА - к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ВОРОНЬКО-НЕВІДНИЧА ТЕТЯНА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

ГАНГУР ВОЛОДИМИР - д.с.-г.н., ст.н.с., завідувач кафедри рослинництва Полтавського державного аграрного університету

ГОРБ ОЛЕГ - к.с.-г.н., доцент, професор кафедри екології збалансованого природокористування та захисту довкілля, професор кафедри захисту рослин, проректор з науково-педагогічної, наукової роботи Полтавського державного аграрного університету

ГУЦАЛЕНКО ЛЮБОВ - д.е.н, професор, професор кафедри обліку та оподаткування Національного університету біоресурсів і природокористування України

ЄВСТАФ'ЄВА ВАЛЕНТИНА - д. вет. н., професор, професор кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавського державного аграрного університету

ЗОЛЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ЗОСЬ-КІОР МИКОЛА - д.е.н, професор, професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

КОБЕЛЄВА ТЕТЯНА - д.е.н., професорка, професорка кафедри економіки бізнесу та міжнародних економічних відносин Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут"

КУЗЬМЕНКО ЛАРИСА - к. с.-г. н., доцент, професор кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О. В. Квасницького Полтавського державного аграрного університету

ЛОЗИНСЬКА ТАМАРА - д. держ. упр., професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Полтавського державного аграрного університету

МЕЛЬНИК ЛЮДМИЛА - д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Уманського національного університету садівництва

МЕЛЬНИЧУК ВІТАЛІЙ - д. вет. н. завідувач, професор кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавського державного аграрного університету

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ПРИЙДАК ТЕТЯНА - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

РИЛЄЄВ СЕРГІЙ - к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету

САХНО ТАМАРА - д.х.н., с.н.с, професор кафедри біотехнології та хімії Полтавського державного аграрного університету

СКИБА ГАННА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Навчально-наукового Інституту управління, економіки та бізнесу «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

ТОЦЬКА ОЛЕСЯ - д. е. н., професор, професор кафедри менеджменту Волинського національного університету імені Лесі Українки

ЦВІЛИЙ СЕРГІЙ - к.е.н., доцент, доцент кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу Національного університету «Запорізька політехніка»

ЯХІН СЕРГІЙ - к.т.н., доцент, завідувач кафедри будівництва та професійної освіти Полтавського державного аграрного університету

ЗМІСТ

1. АГРОНОМІЯ

	ГАЛАГАН О. О. Науковий керівник – САХНО Т.В.	
<i>Оптимізація технології передпосівної обробки насіння кукурудзи з використанням біопраймінгу.....</i>		8
	ГОНЧАР М. В. Науковий керівник – ПАНЦИРЕВА Г. В.	
<i>Нут - толерантність до тепла і посухи. Вплив на розвиток, врожайність та складові врожаю.....</i>		11
	ГОРДІЄНКО М. Ю. Науковий керівник – САХНО Т. В.	
<i>Методи оптимізації технології вирощування насінневих посівів кукурудзи.....</i>		14
	ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ С.О., КИРЛИЦЯ А.О., РУДЕНКО В.В. Науковий керівник – ГАНГУР В.В.	
<i>Продуктивність гібридів кукурудзи різних груп стиглості залежно від строків сівби.....</i>		17
	ДОРОШЕНКО В. П. Науковий керівник – ОНІПКО В. В.	
<i>Порівняння впливу різних обробітків ґрунту на економічно обґрунтовану врожайність кукурудзи в умовах лівобережного лісостепу України.....</i>		19
	КОВАЛЬЧУК В.В. Науковий керівник – ПАНЦИРЕВА Г.В.	
<i>Дослідження активності бобово-ризобіальної системи рослин сої за передпосівної обробки насіння.....</i>		23
	КОПЕЛЕЦЬ Б. В. Науковий керівник – КУЛИК М. І.	
<i>Реалізація продуктивного потенціалу сортів пшениці озимої в умовах агровиробництва.....</i>		26
	КРИВОБОК В.О., КОМИШЕНКО Д. В. Науковий керівник – САХНО Т.В.	
<i>Агроекологічні аспекти технології передпосівної обробки зернових колосових культур.....</i>		29
	КУЛИК Є.І. Науковий керівник - ШАКАЛІЙ С.М.	
<i>Вплив регулятора росту на розвиток асиміляційного апарату соняшника.....</i>		32

	ЛАПЕНЮК Р.І., БЕРЕЗОВСЬКИЙ К. С. Науковий керівник – САХНО Т.В.	
Агроекологічні аспекти технології вирощування зернових колосових культур.....		35
	ЛИСАК В.М. Науковий керівник – ФІЛОНЕНКО С.В.	
Ефективність позакореневого внесення різних доз мікродобрива ІНТЕРМАГ БУРЯК на посівах буряків цукрових.....		38
	ЛОГВИНЕНКО В.В. Науковий керівник – ПИСАРЕНКО В.М.	
Концептуальна модель екологізації системи захисту сої від шкідників.....		41
	МИКУЦЬКИЙ Ю.В. Науковий керівник – ЦИГАНСЬКИЙ В. І.	
Формування індексу віталітету агроценозу кукурудзи залежно від густоти стояння.....		44
	МИХАЙЛЮК О.С. Науковий керівник – ЦИГАНСЬКИЙ В.І.	
Динаміка формування надземної фітомаси гібридів кукурудзи залежно від способу сівби.....		47
	МУШИНСЬКИЙ А. А. Науковий керівник – ОНІПКО В.В.	
Оптимальні строки сівби як передумова високої врожайності кукурудзи в умовах лівобережного лісостепу України.....		50
	НЕВІДНИЧИЙ О. С. Науковий керівник – МІЛЕНКО О.Г.	
Актуальність вирощування алтеї лікарської.....		54
	НЕВОДНИЧИЙ С.В. Науковий керівник – БАГАН А.В.	
Вплив стимулятора росту на насінневу продуктивність сортів нуту звичайного (<i>Cicer arietinum</i> L.).....		56
	НЕДОБОРЕНКО Ю. А. Науковий керівник – САХНО Т.В.	
Праймінг насіння зернових колосових культур.....		59
	ПАНЦИРЕВ О.В. Науковий керівник – ПЕТРИЧЕНКО В.Ф.	
Еко-інноваційне та стратегічне значення насіння сої.....		62
	РИТЧЕНКО А. В. Науковий керівник – КУЛИК М. І.	
Формування насінневої продуктивності проса прутоподібного.....		64

	САШКО І. В.	
	Research supervisor - ШАКАЛІЙ С. М.	
<i>Sunflower water consumption depends on factors growing.....</i>		67
	ТЕЛЕВАТЮК Б.І.	
	Науковий керівник – ДІДУР І.М.	
<i>Формування продуктивності гібридів кукурудзи залежно від поєднання мінеральних та біологічних добрив.....</i>		70
	ТЕТЕРЮК Р.С.	
	Науковий керівник – ТАРАНЕНКО С.В.	
<i>Дослідження впливу вирощування енергетичних культур (Miscanthus Giganteus) на агрономічні характеристики ґрунту.....</i>		72
	ТОМЧУК О.М.	
	Науковий керівник – ЦИЦЮРА Я.Г.	
<i>Вплив варіантів удобрення на формування якісних показників насіння ріпаку озимого.....</i>		75
	ФЕДЮК В.В.	
	Науковий керівник – ПАНЦИРЕВА Г.В.	
<i>Господарсько-цінне значення насіння сої.....</i>		78
	ФІЛОНЕНКО В.С.	
	Науковий керівник – ГАНГУР В.В.	
<i>Вплив способів основного обробітку ґрунту на польову схожість насіння та інтенсивність з'явлення сходів буряків цукрових.....</i>		79
	ШЕВЧЕНКО В.В.	
	Науковий керівник – ФІЛОНЕНКО С.В.	
<i>Продуктивний потенціал соняшнику за позакореневого внесення рістстимулюючих препаратів.....</i>		82
	ШЕВЧУК О.В.	
	Науковий керівник – ЦИГАНСЬКИЙ В.І.	
<i>Вплив елементів біологізації системи удобрення на формування продуктивності сої.....</i>		85

- 422

2. ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

	ГАВРИК Б. А.	
	Науковий керівник – МЕЛЬНИЧУК В. В.	
<i>Характеристика місць локалізації бліх на тілі котів.....</i>		88
	ГОДИНА В. П.	
	Науковий керівник – МИХАЙЛЮТЕНКО С. М.	
<i>Порівняльна ефективність методів копроовоскопії за еймеріозу курей..</i>		91

ЛИСАК В.М., аспірант

Науковий керівник – ФІЛОНЕНКО С.В., к. с.-г. н., доцент,

доцент кафедри рослинництва,

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ВНЕСЕННЯ РІЗНИХ ДОЗ МІКРОДОБРИВА ІНТЕРМАГ БУРЯК НА ПОСІВАХ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ

Актуальність. Буряки цукрові вважаються у світовому землеробстві однією із важливих польових культур технічного напрямку використання. Це – єдиний промисловий цукронос помірного поясу планети. І хоча сьогодні більшість цукру виробляється із цукрової тростини, значення буряків цукрових невпинно зростає [1]. Особливо це стосується бурякосіючих господарств нашої країни. Сьогодні наша держава і народ переживають широкомасштабну агресію сусідньої росії. За таких умов економічні показники виробництва більшості сільськогосподарської продукції знижуються до рівня неефективних. Тобто, якщо до війни ці культури були рентабельними, то сьогодні їх вирощування знаходиться на межі цього показника, або й нижче [5]. Але із буряками, які у мирний час були найзатратною польовою культурою, сталося все навпаки. Бурякосіючим підприємствам стало вигідно вирощувати «короля польових культур», тому що між ними і цукровим заводом немає ніяких посередників. Та й тонна коренеплодів за ціною від 1500 до 2000 грн. є вигідною для виробництва, попри збільшення вартості енергоресурсів, добрив, захисно-стимулюючих рослин тощо [3]. Враховуючи високий продуктивний потенціал сучасних гібридів буряків цукрових (60-70 т/га і більше), а також достатньо високу ціну на коренеплоди, стає очевидним сьогоднішня привабливість відповідної культури для виробників.

Проте, буряки цукрові, хоч і вважаються високопродуктивною культурою, але вони не терплять спрощення технології вирощування, зниження якості проведення різних агрозаходів і т. ін. На їх агротехніці вже давно шліфується майстерність сучасного аграрія [4]. Тому ця культура позитивно відгукується на різноманітні інноваційні прийоми. Особливо буряки цукрові люблять збалансовану систему удобрення, в якій застосуванню мікроелементів відводиться зовсім не другорядна роль.

Результати численних досліджень, як вітчизняних, так і зарубіжних науковців, засвідчують позитивний вплив на продуктивний потенціал буряків цукрових різних мікроелементів. Бажано, щоб їх кількість і форма внесення відповідали біологічним вимогам рослин цієї культури. Цікаво, що мікроелементів для рослин буряків потрібно зовсім мало, порівняно із макроелементами. Але, попри це, значимість їх не знижується.

Слід відмітити, що мікроелементи позитивно впливають і на інтенсивність засвоєння макродобрив, а також на якісні характеристики коренеплодів [2].

Аграрії вже давно застосовують мікродобрива, обробляючи ними посівний матеріал і рослини під час вегетації. Помічено, що рослини кожної культури, в тому числі й буряків цукрових, мають свій «улюблений» набір мікроелементів, інтенсивність засвоєння яких залежить від цілої низки чинників.

Сьогодні хімічна промисловість пропонує виробництву величезний набір найрізноманітніших сучасних мікродобрив, які мають значну ефективність на посівах сільськогосподарських культур. Не виключенням є і буряки цукрові. Між іншим, науковці помітили, що буряки відносяться до тих культур, які ефективно засвоюють мікроелементи і суттєво збільшують свій продуктивний потенціал та поліпшують якість коренеплодів.

Зважаючи на це, достатньо цікавими і важливими є дослідження впливу різних доз мікродобрива нового покоління, яким і є Інтермаг Буряк, на урожайність коренеплодів буряків цукрових та технологічні властивості їх коренеплодів. Відповідні дослідження ми проводили на полях бурякосіючого господарства Полтавського району упродовж 2022-2023 років.

Результати досліджень. В результаті проведеного нами польового експерименту було встановлено, що досліджувані дози мікродобрива Інтермаг Буряк позитивно вплинули на збереженість рослин культури упродовж вегетації. Перед обробкою мікродобривом густина буряків цукрових на дослідних ділянках склала, в середньому, від 107,3 до 109,8 тис./га. Через тридцять днів після обприскування кількість рослин культури на варіантах досліду дещо змінилася. Наприклад, на контролі до цього часу густина буряків зменшилася на 9,5 тис./га. Щодо ділянок із мікродобривом, то на них випало, в середньому, від 5,2 до 7,1 тис./га рослин буряків. Показник густоти рослин буряків перед збиранням врожаю показав, що позакореневе застосування різних доз мікродобрива Інтермаг Буряк сприяє зростанню стійкості рослин культури до різних несприятливих факторів зовнішнього середовища. Тим самим зменшується кількість випавших біотипів упродовж вегетаційного періоду. Тому на час збирання врожаю найбільшою виявилась густина рослин буряків цукрових на варіантах 3 і 4, де вносили Інтермаг Буряк дозами 2 і 3 л/га, - 98,4 і 100,1 тис./га відповідно. Щодо варіанту 2, де вносили позакореневе досліджуване мікродобриво дозою 1 л/га, то тут густина рослин культури становила 91,7 тис./га. На контролі, де рослини культури не підживлювали мікродобривом, густина буряків на час збирання виявилась за два роки досліджень найменшою і склала 84,7 тис./га.

Врожайність коренеплодів, яку ми визначали шляхом їх поділяночного зважування, виявилась найбільшою за роки досліджень на варіантах 3 і 4 – 61,4 і 61,8 т/га відповідно. Саме на ділянках цих варіантів вносили позакореневе 2 і 3 л/га мікродобрива Інтермаг Буряк. Це доказово перевищило врожайність контрольного варіанту (47,8 т/га) і варіанту із одинарною дозою відповідного мікродобрива (58,2 т/га).

Щодо цукристості коренеплодів, то тут необхідно відмітити позитивний вплив усіх доз досліджуваного мікродобривного препарату на цей показник.

Хоча найбільший вміст цукрози в коренеплодах виявився за роки досліджень саме на ділянках варіанту із подвійною дозою відповідного мікродобрива – 17,8%. Це на 0,8% перевищило контрольний варіант і на 0,2-0,3% інші досліджувані варіанти.

Збір цукру в середньому за два роки виявився найбільшим саме на варіантах, де вносили Інтермаг Буряк позакоренево дозами 2 і 3 л/га, - 10,9 і 10,8 т/га відповідно. На контролі цей показник виявився значно меншим і становив 8,1 т/га.

Висновки. Позакореневе підживлення рослин буряків цукрових різними дозами мікродобрива Інтермаг Буряк позитивно впливає на стійкість рослин культури до несприятливих факторів зовнішнього середовища і збереженість їх упродовж вегетації. Це в кінцевому результаті сприяє збільшенню продуктивності культури і значно поліпшує технологічні якості цукросировини. Кращими виявились дози 2 і 3 л/га відповідного мікродобрива.

Список використаних джерел:

1. Гангур В. В., Філоненко В. С. Вплив систем обробітку ґрунту та ступеня насичення сівозмін буряком цукровим на рівень урожайності та якість коренеплодів. *Scientific Progress & Innovations*. 2024. № 27 (1). С. 24–29.
2. Жердецький І. М., Ступенко О. В. Ефективне позакореневе підживлення цукрових буряків. *Пропозиція*. 2014. №6. С.68-74.
3. Райда В.В., Філоненко С.В. Ефективність різних мікродобрив на посівах буряків цукрових. *Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених* : матеріали I Всеукраїнської науково-практ. конф. м. Полтава, 26-27 квітня 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. С. 21-23.
4. Сінченко В. М., Пиркін В. І., Широкоступ О. В. Досвід отримання високих врожаїв цукрових буряків. *Агроном*. 2017. №2. С. 27-31. URL: <https://www.agronom.com.ua/dosvid-otrymannya-vysokyh-vrozhayiv-tsukrovih-buryakiv/> (дата звернення: 15.04.2024)
5. Філоненко С.В., Лисак В.М., Грицай І.Ф. Продуктивність буряків цукрових та якість їх коренеплодів за позакореневого внесення різних доз добрива-біостимулятора «Біостим Буряк». *Сучасні напрями та досягнення селекції і насінництва сільськогосподарських культур* : матеріали I Всеукраїнської наук.-практ. інтернет-конференції, присвяченої 75-річчю заснування кафедри селекції, насінництва і генетики. м. Полтава, 15 травня 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. С. 133-136.

